

# ΦΟΙΒΟΣ

## ΕΠΙΜΗΝΙΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

ΠΕΡΙ

ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΙΕΙΑΣ

ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΡΟΧΕΙΡΟΥ  
ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΝ ΕΛΛΕΙΨΕΙ ΙΑΤΡΟΥ

ΥΠΟ

ΙΩΑΝΝΟΥ Π. ΠΥΡΡΑ

---

Ἑτησία συνδρομή φράγκα 3. Διὰ τὸ ἐξωτερικὸν 3,50. Προπληρωτέα.

---

ΕΤΟΣ Γ'.—Ἐν Ἀθήναις τῇ 4 Δεκεμβρίου 1887. — Ἀριθ. 1.

---

### ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐφαρμογὴ θερμότητος εἰς θεραπείαν. Περὶ εὐθυμίας καὶ χαρᾶς, γέ-  
λωτος, δέρματος, δερματικῶν νόσων. Περὶ τοῦ στέατος χοίρου, αὐπνίας.  
Θεραπεία φθίσεως· φύλλα καρύας· ποδάγρα. Νεωτερισμὸς θεραπευτικῆς.  
Αἰγύπτου Ἱατροί. Μίγμα. Σφραγιστικὸς κηρός. Ἰωδιλκία ἐορτή. Ψυ-  
χωφελή.

---

### Α'. ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΙΕΙΝΗ

Ἐφαρμογὴ τῆς τεχνητῆς θερμότητος πρὸς θεραπείαν νόσων.

Ἡ τεχνητὴ θερμότης διαφέρεισα τῆς ἡλιακῆς κατὰ πολλὰ,  
ἐπιφέρει ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου ἐνεργοῦσα διάφορα ἀποτελέσματα.  
Ὅσον καὶ ἂν προσβάλλῃ διαρκῶς τὸ δερμα οὐδέποτε  
χρωματίζει αὐτὸ, οὔτε ἐφήλιδας ἐπενέγκει· ἐν ᾧ ἡ ἡλιακὴ  
χρωματίζει ἐπὶ τὸ μέλαν καὶ ἐφήλιδας παράγει, καὶ ὑπὸ μεί-  
ζονα βαθμὸν ἐπικαίει καὶ ἀποξηραίνει τὴν ἐπίδερμίδα, ἐν ᾧ ἡ  
τεχνητὴ θερμότης μαλακώνει τὸ δερμα διὰ τοῦτο καὶ τὸ ὕδωρ  
τὸ ἡλιακῇ θερμότητι θερμαινόμενον καθίσταται θριπτικόν καὶ  
ἐπιβλαβὲς τῇ ὑγιείᾳ, καὶ ἄχρηστον πρὸς λουτρόν· ἐν ᾧ τὸ τε-  
χνητῇ θερμότητι λουτρὸν εἶνε θυμῆρες, μαλακτικόν καὶ ἐπαυ-  
ξάνει τὴν θρεπτικὴν δύναμιν.

Ἐπιφέρει ἡ τεχνητὴ θερμότης ἐπὶ τοῦ διοργανισμοῦ τοῦ σώ-  
ματος τόνον εἰς τὰς σωματικὰς δυνάμεις, καὶ ἐπαυξάνει τὴν  
ἄδηλον διακνοήν, διόπερ οἱ ἀδύνατοι, οἱ ἀναρρώωνύοντες, οἱ

γέροντες, οἱ λεμφικοί, οἱ χοιραδικοί καὶ πάντες οἱ ἀνάγκην ἔχοντες θερμότητος, δέον ὅπως μεταχειρίζονται ἐν ἐλλείψει ἡλιακῆς θερμότητος τὴν δι' ἐστίας, τὴν διὰ πυράνουν, ἢ διὰ θερμὰς θερμότητας. Τῇ προσοχῇ ὅπως μὴ προσβάλλωσι τὸν θερμαίνόμενον τὰ ἐκ τῆς τεχνητῆς θερμότητος παραγόμενα δηλητήρια ὡς ἔστι τὸ ἀνθρακικὸν ὀξύ καὶ τὸ ὀξειδίου τοῦ ἀνθρακος.

Ἡ τεχνητὴ θερμότης ὑπὸ μέτριον βαθμὸν ἱατρικῶς χρωμένη ἐξωτερικῶς διευκολύνει τὴν πύωσιν πολλῶν τραυμάτων καὶ ἐλκεων, καταπραΰνει τοὺς πόνους, μετριάζει τὸ ῥίγος, τοὺς σπασμούς καὶ τὸν τέτανον· διαλύει τὴν κερηθαρίαν, ὠφελεῖ εἰς τὰ κατὰ γματὰ τῶν ὀστέων, καὶ μάλιστα τὰ ὄντα γυμνά σαρκοῦς, συμβάλλει εἰς τὴν ταχυτέραν θεραπείαν τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ ἐλκεων. Πρὸς τοῦτοις ἔτι μᾶλλον ὠφελεῖ, ἐὰν διατηρηθῇ, διαρκῶς ὁ αὐτὸς βαθμὸς θερμότητος ἀμετάβλητος· οὕτως ὠφελεῖ εἰς τὰ πεπαγωμένα μέλη τοῦ σώματος, τὰ νέκρωσιν ὑποστάντα, εἰς ταῦτα ὅσον τὸ θερμὸν ἔστι φίλιον καὶ κρίσιμον, τόσον τὸ ψυχρὸν πολέμιον ἔστι καὶ ὀλέθριον.

Εἰς δὲ τοὺς συνεχῶς χρωμένους θερμότητα πλέον τοῦ δέοντος δι' ἐνδυμάτων, ποτῶν, λούσεων κλπ. ἐπιφέρει βλάβας τῇ ὑγιείᾳ, ἡγουν χαλάρωσιν σαρκῶν, ὠχρότητας προσώπου, ἀναισθησίαν νεύρων, νάρκωσιν νοῦς, αἰμορραγίας, λιποθυμίας, αἵτινες ἐνίοτε γίνονται θανατηφόροι.

ὑπὸ μείζονα βαθμὸν, γίνεται χρῆσις ἱατρικῶς τῆς τεχνητῆς θερμότητος διαφόροις τρόποις καὶ πρὸς διαφόρους σκοπούς. Γίνονται ἐφ' ὅλου τοῦ σώματος ὑπὸ λουτρὸν ξηρὸν (πυριαιτόριον) ἀτμῶν κλπ.

Τὰ μὲν πυριαιτόρια ἐπιφέρουσι τόνωσιν τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων τοῦ δέρματος, ἀνευ τινὸς ἐνεργείας ἐπὶ τῶν ἐκκρίσεων. Τὰ δὲ τῶν ἀτμῶν, καὶ ὑγρῶν λουτρὰ κλπ. ἐπιφέρουσιν ἄλλα ἀποτελέσματα, αὐξοῦσι τὴν ἀδελον διαπνοὴν τοῦ σώματος, καὶ χαλάρωσιν αὐτοῦ παράγουσι.

Ἐὰν ἡ τεχνητὴ θερμότης ἐφαρμοσθῇ τοπικῶς ἐπὶ μερῶν τοῦ σώματος ἐπιφέρει ἄλλα ἀποτελέσματα κατὰ τὸν τρόπον τῆς χρήσεως. Γίνεται δὲ αὕτη διὰ θερμομασμένων κεράμων, μεταλλικῶν πλακῶν, ξηρῶν ὑφασμάτων, πεπληρωμένων ἀγγείων θερμῷ ὕδατι, καὶ ἄλλων πυριαιμάτων, ὧφελοῦσι κατ' ἀλληλόδων, ρευματισμῶν, νευραλγιῶν, ἀρθριτικῶν, οὐχὶ δὲ καὶ ἐπὶ ἐντερικῆς ἐξ ἀερίων, διότι ἡ θερμότης διαστέλλει τὰ αἲρια, καὶ αὐξοῦσι τοὺς πόνους. Τιθεμένη ὑπὸ τὰς πέζας (πατούνας) διαθερμαί-

νει ὅλον τὸ σῶμα, ἀποξηραίνει τὰ ἐντόσθια, καὶ ὠφελεῖ κατὰ τῆς διαρροίας, ἐπιφέρει ἐπίσχεσιν καταμηνίων καὶ λογίων, κλπ. συντελεῖ κατὰ τῆς ὑδρωπικίας καὶ λευκορροίας· ἐὰν δὲ ὁ καρπὸς τῶν χειρῶν θερμανθῇ, ὅλον τὸ σῶμα θερμαίνεται, καὶ ὁ σφυγμὸς ταχύνεται, ἐὰν ψυχρανθῇ ὅλον τὸ σῶμα δροσίζεται.

Ἐπιφέρει ἐπὶ τοῦ δέρματος διαφόρους αἰσθήσεις κατὰ τὸν βαθμὸν αὐτῆς. Ἐὰν τὸ σῶμα εὐρίσκηται ἐντὸς χώρου ἀνευ ὕδατος καὶ εἰς θερμότητα  $+ 75^{\circ}$  ἑκατοβάθμου θερμομέτρου, γίνεται αἰσθησις καύσεως ἐφ' ὅλου τοῦ σώματος, ἰδίως δὲ ἐπὶ τῶν μαρσῶν, βλεφάρων καὶ ῥωθῶν. Τὸ δὲ δερμα ἐρυθροῦται καὶ ἐξογκοῦται, ἡ θερμότης αὐτοῦ αὐξεται, ὁ σφυγμὸς ἐπιταχύνεται καὶ ἐπιγίνεται γενικὴ κακορχία. Ἡ ἀναπνοὴ ἔχει δυσχερῶς, ἰδρῶς κατακαλύπτει τὸ δερμα καὶ ἡ θερμότης γίνεται ἐπαισθητοτέρα, τὸ πρόσωπον ἐρυθροῦται, καὶ δίψα ἐπικρατεῖ· οἱ ὀφθαλμοὶ εἰσὶν ἐξέχοντες, ἐπισυμβαίνει κεφαλαλγία, σκοτοδύνη, καὶ ἐνίοτε συγχοπή. Ἐὰν μεγάλη θερμότης ἐνυπάρχη ἐπὶ ἐνὸς μέλους τοῦ σώματος, παράγει κατὰ τὸν βαθμὸν ἐρυθρότητα, φλυκταίνας καὶ ἐσχαρὰς.

Ἀνω τῶν  $+ 75^{\circ}$  ἐν ξηρῷ χώρῳ ὁ ἄνθρωπος οὐ ζῇ. Πρὸς θεραπευτικὴν ὁμως χρῆσιν τοπικῶς ἐφαρμόζεται ὑπὸ μέγαν βαθμὸν.

Διὰ θερμοῦ ὕδατος γίνονται τὰ θερμὰ λουτρά.

Δι' αὐτῶν γίνονται καὶ δι' αὐτοῦ λουτρὰ, τὰ ὁποῖα τονίζουσι καὶ εὐρύνουσι τὰ τριχοειδῆ ἀγγεῖα τοῦ δέρματος.

Τῆς τοπικῆς θερμότητος οἱ ἀρχαῖοι ἐποίουν χρῆσιν πρὸς θεραπείαν τοῦ διαλείποντος πυρετοῦ· ἐπὶ τῶν ποδῶν ἐπέθετον πυριαιματα, ἅπερ ἐθεώρουν ὡς ἐκλυτικά (χαλαρωτικά)· τὸ δὲ σῶμα τοῦ νοσοῦντος ἐπρεπε νὰ κῆται περιεσταλμένον (περιμαζωμένον).

Μόνον κατὰ τοῦ τεταρταίου πυρετοῦ ἀπηγόρευον τὴν χαλαρωτικὴν θεραπείαν· διόπερ διέταττον θερμαίνειν ὅλον τὸ σῶμα καὶ συνάμα ποιεῖν χρῆσιν καὶ τῶν γυμνασίων. Κατὰ δὲ τὴν ἡμέραν τῆς ἐλεύσεως τοῦ παροξυσμοῦ ἐποίουν λουτρὸν (Ἀριστ. πρ. Α.)

Ὡσαύτως μετεχειρίζοντο οἱ ἀρχαῖοι τὸ θερμὸν κατὰ τοῦ διαλείποντος πυρετοῦ ὑπὸ ποδόλουτρον, ὅπερ καὶ εἰνὼν ἱατροὶ μεταχειρίζονται. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ῥίγους γενέσθω θερμὸν ποδόλουτρον διαρκοῦν καὶ ἐπὶ τοῦ ῥίγους, ὁ δὲ πᾶσων πινέτω ποτὶν θερμὸν ἰδρωτικόν.

Υπὸ κατάστασιν πυρὸς γίνεται χρῆσις πρὸς θεραπείαν πολλῶν νοσημάτων· οὕτως διὰ πεφλεγμένου ἄνθρωκος διερεθίζεται ἡ σὰρξ, ἐὰν προσεγγίξῃ καὶ ἀπομακρύνῃ ἀλληλοδιαδόχως τοῦτον, ὡφελεῖ κατὰ τῆς μάλης νευραλγίας προσώπου, ἐρυσιπέλατος, τὸ ὁποῖον κοινῶς θεραπεύουσι κατὰ τὴν ἐναρξίν καλύπτοντες αὐτὸ ὑδάσματι μαλλίνῳ ἐρυθρῷ, καὶ ἐπισθόντες πῦρ ἐπανειλημμένως· ἄλλοι δὲ ἀναρλέγουσιν ἐπανειλημμένως τεμάχια βάμβακος· καὶ ἄλλοι ἐπιθέτουσι ἀκίδας πεφλεγμένας ἐκ ξύλου, Ὁ Φάβρος τῷ ρηθέντι τρόπῳ τοῦ πεφλεγμένου ἄνθρωκος ἐθεράπευσε πολλὰ χρόνια καὶ ἄτονα ἔλκη, σκλήρημα μαστοῦ, ἐξανθήματα παλαιὰ, κλπ. ὡφελεῖ οὗτος καὶ κατὰ τῶν ἐκχυμώσεων καὶ σαρκοθλασμάτων. Διὰ δὲ τοῦ πεπυρακτωμένου σιδήρου καυτηριάζεται ὁ ἄνθρωξ, ὅστις καὶ θεραπεύεται. οὗτω καυτηριάζονται καὶ αἱ ἀπὸ τὴν γλῶσσαν γενόμεναι φλύκταινες λυσσώντων· καὶ ὁ Ἱπποκράτης συστάειν κατὰ τῆς τερηδόνας τῶν σπογγωδῶν ὀστέων, κατὰ τῶν πόνων καὶ πρὸς ἐπίσχεσιν τῆς ἐπιγιγνομένης αἱμορραγίας μετὰ τὴν τομήν αἱμορροϊδῶν. Ὁ Φάβρος μετεχειρίζετο τὸν πεπυρακτωμένον σιδῆρον καὶ κατὰ τῶν καρκινωμάτων οἰδημάτων. Ὁ Πετίτιος κατὰ τῶν συφιλιδικῶν ἐξοστώσεων. Συνήθως χρῆσις αὐτοῦ γίνεται κατὰ τῆς αἱμορραγίας τῶν υπογλωσσίων ἀρτηριῶν, κατὰ τῆς ἐπιληψίας καὶ τῶν τραυμάτων, ἅπερ παράγουσι τὰ ἰοδόλα ζῶα, κατὰ τῆς ὑγρᾶς γαγγραίνης, κατὰ τῶν παραφρόνων, οὓς καυτηριάζουσιν ἐπὶ τοῦ τραχήλου. Χρῆσις θεραπευτικὴ γίνεται καὶ τοῦ φλεγμένου χάρτου, ὅστις καθίσταται εὐφλεκτος ἐμβαπτόμενος ἐν διαλύσει νίτρου, ἢ ὀξυκοῦ μολύβδου, κλπ. κατὰ τῆς ἀμαυρώσεως· τινὲς δὲ ἀντὶ χάρτου χρῶνται τὸ ἀγαρικόν (ισκὴ) ἐπικαίεται οὕτω ἢ ἐπιδερμὶς ἢ ἐπὶ τοῦ ἐποφρύου νεύρου· οἱ ἀσχαῖοι ἔκκαιον καὶ τὰ πλατέα φύματα· χρῆσις πυρὸς γίνεται καὶ διὰ τοῦ Μόξα, ὅστις ὡφελεῖ κατὰ τῆς χρονίας κεφαλαλγίας, κωφώσεως, ἀφωνίας, χρονίας ἰσχυάδος, γυθώσεως βράχως, ἀρθροκάλης κλπ. Δέον δὲ ὅπως τίθεται ἐγγύτατα τῇ τοῦ παθούς πηγῇ. Καυτηριασμὸς διὰ πεπυρακτωμένου σιδήρου γίνεται ἐπὶ τοῦ ἑλίκος τοῦ ὠτός πρὸς θεραπείαν τῆς ἰσχυάδος· περὶ ἧς ὅρα «Φοῖβον» ἔτους Ε'. σελ. 7.

**Ἐσωτερικῶς** ἡ τεχνητὴ θερμότης ἐνεργεῖ ὡς διεγερτικὸν φάρμακον. Τὰ θερμὰ ποτὲ διεγείρουσι τὰς δυνάμεις τοῦ σώματος, ἐνισχύουσι τὴν παραγωγὴν τῆς ζωικῆς θερμότητος, τονίζουσι τὸν στόμαχον, αὐξάνουσι τὴν ἀπορρόφησιν τῶν ἐν τῷ στομάχῳ ὑγρῶν, ἐξωθοῦσι τὸ αἷμα εἰς τὰ ἀγγεῖα τοῦ δέρματος, διόπερ

αὐξάνουσι τὴν ἀδελον διακνῶν καὶ ἐπιφέρουσιν ἰδρώτα. Διὰ ταῦτα τὰ διεγερτικὰ καὶ τονικὰ ποτὰ ὡς εἰσιν ὁ ἀρωματισμένος οἶνος, τὸ πόντζι κλπ. ὁ καφῆς, τὸ τῆον κλπ. πινόμενα θερμὰ ἐπιφέρουσιν ἰσχυρότερα ἀποτελέσματα. Τὸ θερμὸν ποτὸν κατευνάζει τὴν δίψαν, ἐὰν μάλιστα ἔχη καὶ ἀρωματ. διὰ τοῦτο τὰ ἐξῴθεντα διεγερτικὰ καὶ τὴν δίψαν ἐλαττοῦσι,

Τὸ ὕδωρ ὑπὸ θερμότητι + 50° ὡφελεῖ κατὰ τῆς μητρορραγίας ἐγγυνόμενον διὰ κλύσματος. Κατὰ δὲ τὸν Ἱπποκράτην ὡφελεῖ κατὰ τῆς ὀφθαλμίας.

## Β'. ΎΠΙΕΙΝΗ ΕΚΑΣΤΩ

Περὶ εὐθυμίας καὶ χαρᾶς.

**Ἡ εὐθυμία** διαφέρει τῆς φαιδρότητος κατὰ τοῦτο, τῆς μὲν εὐθυμίας ἡ εὐχάριστος κατάστασις ἐνυπάρχει ἐν τῇ καρδίᾳ, τῆς δὲ φαιδρότητος ἐν τῷ προσώπῳ. Ἀμφότεραι τὸ αὐτὸ αἶσθημα ἐκφράζουσιν. Ἡ εὐθυμία εἶνε ὁ πρῶτος βαθμὸς τῆς χαρᾶς· ὅταν αὕτη προέρχεται ἐκ πράξεων ἀγαθοποιῶν.

**Ἡ χαρὰ** δύναται νὰ ὑπάρξῃ καὶ εἰς τὸν κακόβουλον, ἀλλ' εἰς τοῦτον εἶναι διαβατικὴ· διότι διαρκεῖ ἐν ὅσῳ ὁ κακόβουλος ἀποτῇ ὡφελιμὸν τι εἰς ἑαυτὸν μόνον. Ἡ χαρὰ προσερχομένη ἐξ ἀπολαύσεως ἀτομικοῦ καλοῦ, ἐὰν ᾖ πολὺ μεγάλη ἐπιφέρει μετὰ τῆς ψυχικᾶς μεταβολᾶς, μέθην τινά, δάκρυα καὶ στιγμιαίαν παραφροσύνην. Ἡ τοιαύτη χαρὰ καταλαμβάνει ἐνῆστε τοῦ γονεῖς, ὅταν τὰ τέκνα τῶν εὐδοκίμων. Χείλων ὁ σοφὸς ἀπέθανεν ἐκ μεγάλης χαρᾶς ἀσπάζόμενος τὸν υἱὸν του, νικῆσαντα εἰς τὰ Ὀλύμπια.

Ὅσον ἡ εὐθυμία εἶνε ὡφελιμώτατον τῇ ὑγείᾳ, τοσούτον ἡ εὐθυμία εἶνε δεινότερον κατὰ τῆς ὑγείας.

Περὶ γέλωτος.

Ὁ γέλως εἶνε ἔκφρα ἰς τερπνὴ στιγμιαίαν εὐχαριστίαν, ὁ δὲ ἰσχυρὸς γέλως σημαίνει ἡθικὴν μεταβολὴν εἰς ἀντίθετον.



πέλμα τῶν ποδῶν, αὐταὶ καλοῦνται *θηλαὶ αἰσθητικαί*, αἵτινες ἀποτελοῦνται ἐκ τῶν ἄκρων τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων καὶ τῶν νεύρων. Ἐκ τῶν τριχοειδῶν τούτων ἀγγείων ἐκκρίνεται ὑγρὸν ἰδίας φύσεως κατὰ τὰ διάφορα μέρη τοῦ σώματος.

Αἱ αὐλακωταὶ αὐταὶ ἀνωμαλίαι ἀποτελοῦσι γραμμὰς παραλλήλους καὶ συνεστριμμένας, εὐρισκομένας πανταχοῦ ἐπὶ τοῦ σώματος. Εἰς τινὰς χώρας συσταυροῦνται ἀμφιβληστροειδῶς, ἐκ δὲ τῶν σημείων τῆς διασταυρώσεως διεξέρχονται αἱ τρίχες· ἐκεῖ κεῖνται καὶ τὰ στόμια τῶν στενωπῶν ἀδένων, οὗτινές εἰσι πολλοὶ ἐπὶ τῆς ρινός, ἥτις πιεζομένη διὰ τῶν δακτύλων παρέχει ὑγρὸν γαλακτώδες, ἐξερχόμενον ἐκ τῶν ἀδένων τούτων· εἰς τὰ νεογνὰ εἰσὶ καταφανῆ ἐφ' ὅλης τῆς ἐπιφανείας τοῦ δέρματος. Ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τούτων περιβαλλομένη ἐκ τῆς ἐπιδερμίδος ἀποτελεῖ τὸ ἐπιθήλιον. (ἀκολουθεῖ)

## Δ'. ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ

### Περὶ δερματικῶν νόσων.

Ἐν τῷ διοργανισμῷ τοῦ σώματος παντὸς ἀνθρώπου ἐνυπάρχει πάντοτε κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ὕλη δριμεῖα, φθοροποιός, ἥτις προέρχεται ἐκ τροφῶν καὶ ποτῶν κακῆς ποιότητος, ἢ ἐξ ἐπισχέσεως μερικῶς ἢ γενικῶς τῆς ἀδήλου διαπνοῆς, ἥτις ἐμπεριέχει ὕλιν περιττὰς δριμεῖας καὶ φθοροποιάς.

Ὅταν τὸ ἐν τῷ διοργανισμῷ εὐρισκόμενον τοῦτο ποσὸν ἐπαυξήσῃ ὑπὲρ τὸ δέον ἐκ προσθήκης νέου ποσοῦ ἢ φύσεως τότε δὲν ἀνέχεται τὸ πλεονάζον τοῦτο ποσὸν καὶ σπενδει ν' ἀποβάλλῃ τοῦτο διὰ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀποβολῆς τῶν περιττῶν ὕλιν, ὡς ἐν τοῖς περὶ μiasμάτων κλπ. ἄλλοτε ἐλέγχῃ. Συνήθως ἡ φύσις προτιμᾷ τὴν διὰ τῆς ἀδήλου διαπνοῆς ἀποβολήν. Ὅθεν ἐξῴθει τὴν περιττὴν ταύτην ὕλην ἐκ τῶν ἐντὸς τοῦ διοργανισμοῦ καὶ διὰ τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος φέρει ταύτην καὶ συσσωρεύει ὑπὸ τὰ ἐπιθήλια τῆς ἐπιφανείας τοῦ δέρματος.

Ἐκ τῆς τοιαύτης ὑπάρξεως τῆς δριμεῖας καὶ περιττῆς ὕλης ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ σώματος παράγονται τὰ διάφορα εἶδη τῶν ἐξανθημάτων τοῦ δέρματος, κατὰ τὸ εἶδος τῶν μικροζωδαρίων τῶν ἀποτελούντων τὸ ἐξάνθημα· διότι πᾶν ἐξάνθημα ἔχει καὶ ἴδιον εἶδος μικροζωδαρίων. Ἡ δὲ ἐν τῷ διοργανισμῷ

ὑπάρχουσα περιττὴ καὶ δριμεῖα ὕλη ἐκ τῶν τοιούτων μικροζωδαρίων ἀποτελεῖται.

Πᾶν εἶδος μικροζωδαρίων ἔχει καὶ ἴδιον ἀντιφάρμακον, τὸ ὁποῖον ἐρχόμενον εἰς ἐπαφὴν μετὰ τούτων φονεῖται ταῦτα καὶ τὰ καταστρέφει. Τὸ ἀντιφάρμακον εἶνε τὸ εἰδικὸν πρὸς θεραπείαν ἱατρικὸν π. χ. κατὰ τῶν μικροζωδαρίων τῆς συρίλιδος ὑπάρχει ὁ ὑδράργυρος καὶ τὸ ἰώδιον. Κατὰ τῶν τῆς χοιραδικῆς καχεξίας μικροζωδαρίων ὑπάρχει τὸ ἰώδιον, τὸ ἐκχύλισμα τῶν φύλλων καρύας καὶ αἱ καθαρτικαὶ τοῦ αἵματος ὕλαι καλούμεναι. Κατὰ τῶν τῆν βρογχικῆν τὸ ἰώδιον. Κατὰ τοῦ ὑγροῦ ἐκζέματος καὶ ἄλλων σχετικῶν ἐξανθημάτων τὸ θεῖον κλπ.

Αἱ συντελοῦσαι τροφαὶ πρὸς παροχὴν εἰς τὸν διοργανισμόν τοιαύτας περιττὰς καὶ δριμεῖας ὕλιν εἰσὶ τὰ ἀλίπαστα κρέατα, καὶ ἰχθυεῖς, αἱ ἀλίπαστοι καὶ σσηπυταὶ ἐλαταί, αἱ λιπαραὶ καὶ ἐλαιώδεις ὕλαι ὅταν ὦσι ταγγωμένα κλπ. Ἡ πᾶσις ἔδατος κακῆς ποιότητος, καὶ πολλὰ ἥθικα πάθη, ἐξ ὧν παύει ἡ λειτουργία τῆς ἀδήλου διαπνοῆς καὶ αἱ περριταὶ πρὸς ἀποβολὴν ὕλαι μένουσιν ἐν τῷ διοργανισμῷ· τοιαῦτα πάθη εἰσὶν ὁ θυμὸς, ἡ λύπη, ἡ στενοχωρία, καὶ ἄλλα δυσάρεστα πάθη, π. χ. εἰς τινὰ ἐπῆλθεν ἡ λω-βα (ἐλεφαντίασις Ἑλλήνων) ἐκ φόβου ἐπελθόντος ἐκ παρουσίας ληστῶν, εἰς ἄλλον ἐκ τῆς βρώσεως μεγάλου ποσοῦ πεπαλαιωμένων ἐλαίων μαύρων. Εἰς ἄλλους ἐφάνη ἐκζέμα ἐκ στενοχωρίας. Τὸ ἐρυσίπελας ἐκ στενοχωρίας καὶ λύπης. Ἐρπης ἐκ θυμοῦ, ἄλλοτε κατόπιν μiasματικῆς νόσου, ὡς γίνεται μετὰ τὴν θεραπείαν διαλείποντος πυρετοῦ, ἢ ἄλλου μiasματικοῦ, ὅταν ἀναφάνηται ὁ τοιοῦτος ἔρπης ἐπὶ τῶν χειλέων σημεῖόν ἐστίν· ὅτι ἡ νόσος ἐξέλπει· διὰ τοῦτο τινὲς ἱατροὶ ἐκάλουν τὴν ἐμφάνισιν τοιοῦτου ἔρπητος τὸ *σὺράμιον τόξον τῆς ὑγιείας*.

Διάφορα ἀποστήματα προέρχονται ἐκ τῶν ἐνίοτε διακοπῶν τῆς ἀδήλου διαπνοῆς ἐν κακῷ λουτροῦ, ἢ ἐξ ἥθικης δυσἀρεστοῦ αἰτίας, ἢ ἐκ χοιραδικῆς καχεξίας, ἐξ ἧς συνήθως γίνονται ἐξογκώσεις ἀδένων ἐκ συσσωρεύσεως ἐν αὐτοῖς περιττῆς καὶ δριμεῖας ὕλης, καὶ ἐν ὑπερβολῇ γίνονται πυώσεις καὶ ἀποστήματα.

Αἱ ἄφθαι τοῦ στόματος γίνονται ἐξ ἐρεθισμοῦ τοῦ στομάχου ἐνεκα περιττῆς καὶ δριμεῖας ὕλης.

Αἱ παρωτίδες αἰτίαν ἀρχικὴν ἔχουσι τὴν ἐν αὐταῖς συσσώρευσιν τοιαύτης νασοποιῦ ὕλης· διὸ γίνονται ἐνίοτε κατόπιν τυφοειδοῦς πυρετοῦ, ὅταν ἡ ταύτου νοσοποιὸς ὕλη δὲν ἐξέλκεται φθὴ ὀλοσχερῶς ἐκ τοῦ διοργανισμοῦ.

Ἡ παραγωγή λοιπὸν τῶν ἐξανθημάτων τοῦ δέρματος γίνεται ἐκ τῆς παρὰ τῆς φύσεως ἀποδιώξεως τῆς νοσοποιοῦ δριμύτης ὕλης καὶ ἐκ συσσωρεύσεως ταύτης ἐπὶ τοῦ δέρματος, ὅταν δὲν ἐπαρξῇ ἡ ἀμέσως διὰ τῆς ἀδήλου διαπνοῆς ἀποβολὴ ταύτης.

Τοποθετηθεὶς ἐπὶ τοῦ δέρματος τῆς νοσοποιοῦ ὕλης, ἀναρρίνονται κατὰ τὸ εἶδος αὐτῆς πάντα τὰ συμπτώματα τῆς ἐπώσεως, ἐκκολάψεως καὶ ἀναγεννήσεως τῶν μικροζωδάρων. Ταῦτα συνήθως εἰσι ῥίγος κατ' ἀρχὴς κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ἐπαισθητὸν, ἐρεθισμὸς, πόνος, ἐρυθρότης, οἰδημα, μετὰ ταῦτα ἀπόκρουσις τῆς ἐπιδερμίδος διὰ διαφόρων φαινομένων, ὅπως ἡ φύσις ἀποβάλλῃ ταχύτερον τὴν ἐχθρὰν ὕλην. Ὅθεν ἐπέρχεται κνισμὸς, ὅστις ἐστὶ φωνὴ πρὸς ἐντρίψεως τοῦ δέρματος, ἵνα ἀφαιρεθῇ ἡ ἐπιδερμὶς, καὶ διευκολυνθῇ ἡ ἐκκρίσις τοῦ δέρματος, ἡ ἀποτελεῖται ἀποθήκη ἐκκριθείσης ὕλης ὑπὸ τὴν ἐπιδερμίδα, ὅταν ἡ ἐπιδερμὶς δὲν διαρραγῇ, οὕτω γίνε-  
ται *φλύκταινα*, ἥτις ἐγκαίρως πρέπει νὰ διαρραγῇ, ὅπως τὸ ταχύτερον διευκολυνθῇ ἡ ἀποβολὴ τῆς ἐχθρᾶς ὕλης. Ἐὰν ὅμως ἡ ἐκκρινόμενη ὕλη πλεονάζῃ, τότε πηγνύεται διὰ τῆς ὑπ' αὐτὴν φλογιστικῆς θερμότητος καὶ τῆς ἐπιγιγνομένης ἐξατμίσεως καὶ ἀποτελεῖται ἐφελκίς, ὅφ' ἣν ἐμφωλεύουσι σμήνη μικροζωδάρων, ἐκ τούτων προέρχεται καὶ κνισμὸς κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον σφοδρὸς.

Πρὸς θεραπείαν λοιπὸν δερματικοῦ νοσήματος δύο τινὰ ἐκ-  
πληρωτέα· πρῶτον τὴν διευκόλυνσιν τῆς ἀποβολῆς ἐκ τῆς ἐπι-  
φανείας τοῦ δέρματος τῆς ἐκκρινόμενης νοσοποιοῦ ὕλης καὶ δεύ-  
τερον, τῶν δι' ἐπιθεμάτων καὶ ἐσωτερικῶς λαμβανόμενων ἱα-  
τρικῶν καταστρεφόντων τὰ παράγοντα τὸ ἐξάνθημα μικροζω-  
δάρια.

Ἡ καθαριότης λοιπὸν τοῦ δέρματος, διὰ λουτρῶν χλιαρῶν, μαλακτικῶν, ἢ ἐχουσῶν καὶ ὕλης φονικᾶς κατὰ τῶν μικροζω-  
δάρων, αἱ ἐπαλοιφαὶ καὶ ἐπιθέσεις φονικῶν ὑλῶν, καὶ ἄλλων ἐμποδιζουσῶν τὴν ἄμεσον ἐπαφὴν τοῦ ἀέρος ὅπως μὴ ἐναποτί-  
θηνται καὶ τὰ ἐν αὐτῷ κολυμβῶντα μικροζωδάρια, ἀποτελεῖ τὴν  
θεραπείαν τῶν δερματικῶν παθῶν.

Εἰς τὰ δερματικὰ νοσήματα τὰ λουτρά πρέπει νὰ ὦσι χλιαρὰ, καὶ οὐχὶ θερμὰ, διότι ἡ μεγάλη θερμότης προκαλεῖ συμφορή-  
σεις μεγαλειτέρους ἐπὶ τοῦ δέρματος, καὶ ἐπαυξάνει τὰ φλογι-  
στικὰ συμπτώματα, ἅπερ ἀνησυχοῦσι τὸν πάσχοντα. Τὰ λου-

τρά ταῦτα καλὸν γενέσθαι μετὰ ὕλης μαλακτικῆς, ὅπως γίνη-  
ται ἐπιχειρηματικὴ κατόπιν πρὸς παρεμπόδισιν τῆς ἐπαφῆς τῆς  
ἀτμοσφαίρας. Ὅθεν κατὰλληλὰ εἰσι τὰ διὰ πιτύρων, σάπωνος  
κλπ. Κρεῖττον ἐστὶν ὡσαύτως ἐν τῷ λουτρῷ ἐὰν ὦσι διαλυ-  
μέναι καὶ ὕλαι ἱαματικαὶ (φονικαὶ τῶν μικροζωδάρων), οἷον  
διὰ λυσις σάπωνος, σόδας, θείου, ἰωδίου κλπ. ὧν τὸ κατὰλλη-  
λον καὶ τὸ ποσὸν δέδοται τῷ ἱατρῷ ὁρίσαι.

Καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις δι' ἄλοιφῶν ἱαματικῶν, ἐχουσῶν ὕλης φονι-  
κᾶς καὶ αἱ ἐμβροχαὶ πρὸς ἐπίθεσιν τοιούτων ὑλῶν ὠφελούσι.

Ἄλλοτε δύναται νὰ γείνη καταστροφή τῶν μικροζωδάρων  
τούτων καὶ διὰ καυτηριασμοῦ, δι' οὗ ταχεῖα γίνεται ἡ ἐξάλει-  
ψις, ὡς καταστρεφόμενη ὀλοσχερῶς καὶ ριζήδον τῆς φώλεως  
τῶν μικροζωδάρων, οὕτω γίνεται ἡ διὰ σιδήρου καυτηρίασις  
κατὰ τῆς φλυκταίνης τοῦ κακοήθους ἀνθρακός, κατὰ τῶν ὑπο-  
γλωσσίων φλυκταίνων τῆς λύσσης, καὶ κατ' ἄλλων τινῶν νό-  
σων, οὕτω γίνεσθαι καὶ καυτηρίασις διὰ νιτρικοῦ ἀργύρου διὰ θεί-  
κου χαλκοῦ κλπ. ἐπὶ ἐλκεων ταύτοχρόνως ὁμῶς πρέπει νὰ  
γίγηνηται καὶ ἐσωτερικῶς χρῆσις ἀρμοδίων φαρμάκων.

## Ε'. ΠΡΟΧΕΙΡΟΣ ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ

### Περὶ τοῦ στέατος χοίρου

Τὸ **στέαρ** τοῦ χοίρου, ὅπερ κοινῶς καλεῖται *Βασιλικόδιον*,  
καὶ ἰδίως τὸ περὶ τοὺς νεφροὺς πᾶχος, εἶναι ἱατρικῶς χρή-  
σιμον πρὸς ἐπαλοιφὴν τοῦ δέρματος ὡς μαλακτικόν, καὶ καλῶς  
καθαρισμένον ὡς λειαινὸν τὰς τρίχας τῆς κόμης· καλεῖται τοῦτο  
λατινιστὶ *axungium porci* ἢ *adeps suillus*.

Τὸ χοίρειον στέαρ τρωγόμενον ἐν φαγητῷ ὅταν εἴνε καλῶς  
παρασκευασμένον εἴνε γλυκὺ τὴν γεῦσιν, μαλακόν, κατὰ πολλὰ  
ὁμοιάζον τῷ βουτύρῳ· διὸ καὶ διὰ τούτου συνήθως νοθεύουσι τὸ  
βούτυρον οἱ ἐμπορευόμενοι τοῦτο· χρήσιμον δὲ ἐστὶν καὶ πρὸς  
οἰκιακὴν οἰκονομίαν ἀναμειγνύμενον κατὰ τὸ ἥμιν μετὰ βουτύ-  
ρου. Οἱ σβίγγοι, αἱ τηγαλῖται πρέπει νὰ ψήνωνται διὰ καθα-  
ροῦ ἀξυγαίου.

Ἰδοὺ πῶς συνήθως γίνεται κατὰλληλον πρὸς χρῆσιν οἰκια-  
κὴν ἢ καὶ ἱατρικὴν τὸ πᾶχος τοῦ χοίρου.

Λάβε τοῦτο· κόψον εἰς μικρὰ τεμάχια, πλύνον διὰ ψυχροῦ ὕδατος ἵνα μὴ μένῃ ἐν αὐτῷ αἷμα· στράγγισον καλῶς καὶ θέσας ἐν ἰγδίῳ μαρμαρίνῳ καθαρῷ, τρίψον καὶ σύνθλιψον καλῶς διὰ τοῦ ἱπέρου (γουδοχέρου) ἵνα διαρραγῶσι τὰ μεμβρανώδη θηλάκια αὐτοῦ, καὶ γείνη ὡς ἀλοιφή. Μετὰ ταῦτα πρόσθεε ὕδωρ καθαρὸν, ἀνακτάωσον ἵνα πλυθῇ καλῶς. εἰτα στράγγισον τὸ ὕδωρ, καὶ πάλιν προσθέσας νέον ὕδωρ· πλύνε ἐκ δευτέρου, καὶ ἐκ τρίτου, ἕως οὗ τὸ στέαρ κατασταθῇ πολὺ λευκόν.

Μετὰ ταῦτα θέσας τοῦτο ἐν ἀγγεῖῳ πηλίνῳ, ἐν χύτρᾳ (τσουκάλλᾳ) ἐπίθεε ἐπὶ μετρίου πυρὸς ἕως οὗ τακῇ (λυώσῃ) τὸ πάχος, καὶ γείνη ὑγρόν. Ἡ θερμότης νὰ εἶνε ὅση ἡ τοῦ βραστοῦ ὕδατος ἵνα μὴ πολὺ θερμανθῇ· διότι ἡ μεγάλη θερμανσις βλάπτει τὴν ποιότητα. Στράγγισον διὰ λευκοῦ ὑφάσματος, καὶ ἀνακτάωσον διὰ ξυλίνης σπάθης ἡ μεγάλης κουτάλας, ἕως οὐ ψυχρανθῇ. Εἰτα θέε εἰς ἀγγεῖα, γέμισον καλῶς ταῦτα, καὶ πωματίσον καλῶς καὶ φύλαξον πρὸς χρῆσιν. Προτιμότερον εἶνε νὰ τεθῇ τοῦτο ἐν τὸς κύστεων, ἢ ἐντέρων καθαρωτάτων, διότι οὕτω διατηρεῖται ἀβλαβῶς περισσότερον καὶ δύναται ν' ἀναπληρώσῃ τὸ βούτυρον.

Τὸ χοίρειον στέαρ ἔχει τὴν ἐξαιρετικὴν ιδιότητα ὅταν ᾖ ἐν ψυχρῷ νὰ μένῃ μαλακόν. Τοιαύτην ιδιότητα ἔχει καὶ ὁ μυελὸς τῶν ὀστέων, τὸ μελοῦδι λεγόμενον, διὰ τοῦτο οἱ μυρεψοὶ μεταχειρίζονται τὸ χοίρειον στέαρ πρὸς κατασκευὴν τῶν διαφόρων παχυμύρων· διότι ἐν τούτῳ, ὡς καὶ ἐν πάσῃ λιπαρᾷ ὕλῃ, διαλύεται εὐκόλως πᾶσα εὐωδία. Ὅθεν ἡ προσθήκη ἐλαίου πτητικοῦ ἀρωματικοῦ ἢ οἶνοπνεύματος ἔχοντος ἐν διαλύσει ἀρωματικὴν ὕλην, ὡς εἰσὶ τ' ἀρωματικὰ βόμματα, παρέχει ὁσμὴν τῆς ἀρεσκείας. Οὕτως οἱ Εὐρώπαῖοι κατασκευάζουσι τὰς διαφόρους πομμάδας (παχύμυρα), τὰς ὁποίας πωλοῦσιν εἰς τὸ ἐμπόριον ὡς πολυτίμους σκευασίας.

Ἡδὴ οἱ φαρμακοποιοὶ σχεδὸν ἐγκατέλιπον τὴν χρῆσιν τοῦ χοιρείου στέατος πρὸς κατασκευὴν ἀλοιφῶν, καὶ ἀντ' αὐτοῦ χρῆσιν ποιοῦσι νεοφανοὺς τινος ὕλης, καλουμένης βασιλίνης, ἐξαγομένης ἐκ τῶν γαιανθράκων· εἶνε λιπαρὰ ὕλη ὀρεκτὴ, καὶ ὄχι ζωτικὴ· ὁμοιάζει πολὺ πρὸς τὸ χοίρειον στέαρ, καὶ πωλεῖται εἰς πολὺ μικρὰν τιμὴν.

## ΠΑΝΤΟΙΑ

### Κατ' αὐπνίας.

Ἐὰν ἔχῃς αὐπνίαν καὶ ποθῇς νὰ κοιμηθῇς, φέρει κάλτσας ἐκ βαμβάκου ὅταν πέσῃς ἐν τῇ κλίνῃ, ἵνα ἔχῃς θερμούς πόδας, καὶ συνάμα πῖε ἀπαξ λεμονάδα φυσικὴν.

### Θεραπεία τῆς φθίσεως.

Ἐβεβαιώθη μικροσκοπικῶς ὅτι ἡ φθίσις προέρχεται ἐκ τῆς παραγωγῆς ἐν τῷ διοργανισμῷ ἀρκετοῦ ποσοῦ μικροζωιδίων, καλουμένων βακίλλων. Ἐὰν ὑπάρχῃ ὕλη τις φονεύουσα καὶ καταστρέφουσα ταῦτας ἡ νόσος θεραπεύεται.

Εἰς ἱατρος, Γαρκουνὸς κλούμενος, μετεχειρίσθη πρὸς τὸν ρηθέντα σκοπὸν τὸ φλουροϋδρικὸν ὀξύ, τοῦ ὁποίου ὁ πάσχων εἰσπνέει τοὺς ἀτμούς.

Ἐπὶ 100 πασχόντων ἐκ φθίσεως 41 ἐθεραπεύθησαν ἐντελῶς 10 μόνον ἀπέθανον· τῶν ἄλλων ἐβεβαιώθη ἡ κατάστασις. Ἡ θεραπεία διήρκεσε δύο μῆνας. Γιννομένων τῶν εἰσπνοῶν τοῦ ἱατρικοῦ καθ' ἐκάστην ἐπὶ μίαν ὥραν.

ὑπὸ τὴν θεραπείαν ταύτην ὁ βῆξ ἔπαυσε, τὰ ἀποπλεγμάτα μετέβαλον χαρακτῆρα· Ἡ δύσπνοια καὶ ἡ πλευρωδύνη ὡς αὐτὸς κατ' ὀλίγον ἐξηφανίσθησαν, τὰ δὲ βάκίλλα ἀφανίζονται.

ὑπολείπεται εἰσέτι ἡ δοκιμὴ καὶ παρ' ἄλλων ἱατρῶν. Δὲν μένει ἀμφιβολία, ὅτι εὐρεθήσεται ὕλη φονεύουσα τὰ παραγωγὰ τῆς φθίσεως μικροζωιδία, καὶ τότε ἡ θεραπεία ἔσεται βεβαία.

### Φύλλα τῆς καρύνης κατ' ἀνθρακος.

Τὰ φύλλα τῆς καρύνης κοπανισμένα χλωρά, ἐὰν ἐπιτεθῶσιν ἐπὶ τῆς φλυκταίνης τοῦ ἀνθρακος, καὶ συνάμα ὁ πάσχων πίνῃ τὸν χυμὸν τούτων, θεραπεύουσι τὸν ἀνθρακα, καθ' οὗ ἐπιτυγχάνει καὶ ἡ διάλυσις διχλωροῦτου ὕδραργύρου, ἐπιτιθεμένη· ἐὰν ἐν τῇ ἀρχῇ μὴ καυτηριασθῇ διὰ πεπυρκατωμένου σιδήρου.

## Ποδάγρα. Α ες εσοτ εσοτ II

Κατ' ἐπιστημονικὰς ἐρεύναις βεβαιούται, ὅτι ἐν τῷ κλίματι τῶν ἀρθροειδῶν ὑπάρχει πάντοτε πολὺ οὐρετικὸν ὅξυς, τὸ ὁποῖον πλεονάζει εἰς τὰς ἀρθρώσεις, κρυσταλλωμένον ἐκ τῆς τριβῆς τοῦτον ἐντὸς τοῦ ἀρθροῦ προέρχονται οἱ τριγμοί, οὓς ὑφίστανται οἱ πάσχοντες ἐξ ἀρθρίτιδος.

### Τὰ ἀποτελέσματα τῆς τοῦ νεωτερισμοῦ

#### θεραπευτικῆς.

Πλεῖστοι τῶν ἱατρῶν καὶ μάλιστα τῶν νεωτέρων, παρακολουθοῦσι τὰς θεραπευτικὰς μεθόδους ἄλλων κλιμάτων ὅπως διαφερόντων τῷ κλίματι, ἐνθα οὗτοι ἐξασκοῦσι τὸ θεραπεύειν νοσούντων π. χ. ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν ἄλλοις βορείοις κλίμασιν οἱ ἱατροὶ ἤδη δίδουσι πρὸς πόσιν κατὰ τῶν φλογιστικῶν νόσων πνευμονίας, πλευρίτιδος κλπ. οἰνοπνευματώδη ποτά· οἶον οἶνοπνευμα, ἢ κονιάκ Ταῦτα καὶ παρ' ἡμῶν μετεφύτευσαν ἀνεξετάστως κατὰ μίμησιν τυφλῶν. Εἰς παιδίον πάσχον ἐξ ὀδοντοφυΐας ἐδόθη καθ' ἐκάστην κωταλὴν κονιάκ, μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐγένετο ἐξόγκωσις τοῦ ἡπατος ἣν κατόπιν διεδέχθη ὕδρωπικία, ἣτις ἀπέληξεν εἰς τὸν θάνατον. Ἄλλοι ποιοῦσιν χρῆσιν τοῦ φαινικοῦ ὀξέος ὡς ἀντισηπτικοῦ ἵνα προλαμβάνωσι δῆθεν σηπτικὰ ἀποτελέσματα. Ὁ ἐν Καίρῳ ἱατρὸς Κωνσταντ. Σπεράντζας πάσχων ἐπὶ 10 ἡμέρας ἐκ διαρροίας, ἐποίησατο πρὸς θεραπείαν ἐαυτοῦ κλύσμα ἐκ φαινικοῦ ὀξέος, τὸ ὁποῖον ἐμπεριείχε 15 ο)ο φαινικοῦ ὀξέος. Τὸ κλύσμα ἐγένετο τὸ ἐσπέρας. Μετ' ὀλίγον ἐπῆλθεν ἰσχυρὰ φλόγωσις καυστική καθ' ὅλον τὸ σῶμα, καὶ μετὰ 8 ἡμέρας ἀπέληξεν εἰς ὀδυνηρὸν θάνατον.

Πάντων σχεδὸν τῶν τοῦ νεωτερισμοῦ φαρμάκων ἡ χρῆσις διαρκεῖ ἐπὶ τινα ἔτη, καθ' ἃ ἡ πείρα ἀποδεικνύει τὸ ὑπερβάλλον τῆς ὑπολήψεως, καὶ κατ' ὀλίγον ἐξασθενεῖ ἡ χρῆσις καὶ ἐπὶ τέλος παύει.

## Πρὸς τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ Ἱατροὺς.

Ὁ Ἀριστοτέλης (π. ζ. VII). λέγει τάδε· περὶ τὴν Αἴγυπτον πολλὰκις τίκτουσι διδυμὰς, οὐσαὶ αἱ γυναικες γονιμώτεραι διὰ τὸ πίνειν ἐκ τοῦ Νείλου ὕδατος. Τ' αὐτὸ λέγει καὶ ὁ Πλίνιος (VII 3)· ἔστι γὰρ τοῦτο παιδοποιόν. Ἐνίοτε τίκτουσι καὶ τρία καὶ τέσσαρα καὶ πέντε. Μία δέ τις ἐν τεσσαράοις τόκοις ἐγέννησεν εἴκοσιν, ὧν πολλὰ ἐπέζησαν. Ἐὰν τὰ διδυμὰ ὦσι τὸ μὲν ἄρρεν τὸ δὲ θῆλυ, εἰς τὰ ζῶα οὐκ ἐπιζῶσι, εἰς δὲ τοὺς ἀνθρώπους ὀλίγα σώζονται· ζῶσιν ὅμως ἐὰν ἀμφότερα ὦσι τοῦ αὐτοῦ γένους.

Παρακαλεῖται ὁ βουλόμενος, διαφωτίσαι περὶ τοῦ θέματος τοῦτου ἐὰν καὶ ἤδη τὸ τοῦ Νείλου ὕδατος τοιαύτην ιδιότητα ἔχῃ.

Λέγει ὁ Ἀριστοτέλης, ὅτι καὶ παρὰ τοῖς ὄμβριοις αἱ γυναικες εἰσι πολὺγονοὶ καὶ σπανίως ἐν τίκτουσι, αἱ πλεῖσται δύο καὶ τρία. Παρὰ τοῦτοις καὶ τὰ βοσκήματα τίκτουσι τρεῖς τοῦ ἐνιαυτοῦ.

### Μίγμα ἀμετάδλητον πρὸς ἐπίστροφιν.

Ἀποτελεῖται ἐξ 93 μερῶν λεπτῆς κόνης κεράμων καὶ ἀνά 7 μερῶν λιθοργύρου λειοτετριμμένου καὶ λινελαίου. Ἀνάμιξον καλῶς, καὶ ἐὰν μὴ τὸ μίγμα ἦ εὐπλαστον μαλάκυνον τῇ προσθήκῃ λινελαίου.

Πρὸς χρῆσιν ἐμβρεζον τὴν ἐπιφάνειαν, ἐφ' ἧς θέλεις ἐφαρμόσει τὸ μίγμα, διὰ σπόγγου, καὶ κάλυψον ταύτην διὰ μιστρίου, ὡς γίνεται διὰ τὴν ἀμμοκονίαν. Μετὰ 3 ἢ 4 ἡμέρας ἀποξηραίνεται καὶ καθίσταται ἀδιάδροχος καὶ ἀναλλοίωτος ἐκ τοῦ ὕδατος. Καὶ δῶμα δύναται τις ἐκ ταύτης νὰ ἐπιστρώσῃ πειρατέον.

### Σφραγιστικοῦ κηροῦ κατασκευή.

|                       |      |         |
|-----------------------|------|---------|
| Λάβε ῥητίνης λάκκας   | μέρη | 4       |
| τερεβενθίνης Βενετίας | »    | 2       |
| Κινναβάρεως           | »    | 2 ἕως 3 |

Σύντηξον τὰ δύο πρῶτα δι' ἐλαφροῦ πυρὸς, ἐξαῖον ἐκ τοῦ πυ-

ρὸς καὶ πρόσθε· τὸ κινάβαρι καὶ ἀνακάτωσον διὰ σπάθης μέχρις οὗ ψυχρανθῇ καὶ κατασταθῇ μαλακόν. Ποίησον ῥαβδίσκους καὶ ἄφες νὰ ψυχρανθῇ καλῶς, καὶ εἰτα χρῶ.

Ἐὰν βούλῃ ποιῆσαι μαῦρον, ἢ πράσινον, ἢ κίτρινον πρόσθε ἀντὶ κιναβάρεως τὸ ποθητὸν χρῶμα.

Πρόχειρος καὶ οἰκονομικωτέρα κατασκευὴ γίγνεται διὰ τῆς ἐνώσεως ποσοῦ τρεβινθίνης τῆς κολοφωνίας (λευκῆς τρεμιντίνης) κηροῦ καὶ κινναβάρεως ἢ μίλτου (μελτίνου, ἢ μινίου.)

### Ἰωβιλαία ἑορτή.

Ἡ τῆς Βασιλείας τῆς Ἀγγλίας ἑορτὴ τῆς πεντηκονταετηρίδος βασιλείας αὐτῆς ἐκλήθη Ἰωβιλαία. Τὸ ὄνομα τοῦτο περιήλθε διὰ στομάτων πάντων τῶν δημοσιογράφων τῆς οἰκουμένης καὶ διὰ πικρόλλων ἄλλων ἀπὸ βασιλέων μέχρι τῆς μικροτάτης τάξεως, ἀλλ' ὀλίγοι γνωρίζουσι διὰ τί ἐδόθη τ' ὄνομα τοῦτο, καὶ πόθεν προέρχεται.

Ἡ λέξις εἶνε ἑβραϊκὴ Ἰωβίλ, σημαίνει κέρας κριοῦ, καὶ σάλπιγξ, κατασκευασμένην ἐκ κέρατος κριοῦ, διὰ τῆς ὁποίας οἱ Ἑβραῖοι, ἀνήγγειλον τὴν ἑναρξίν τῆς παρ' αὐτοῖς ἐπισημοτάτης ἑορτῆς τῆς Πεντηκονταετηρίδος. Ἡ σάλπιγξ αὕτη κατασκευασμένη ἐκ κέρατος κριοῦ, ἐκαλεῖτο Ἰωβίλ. Ἐκ τῆς λέξεως ταύτης καλεῖται πᾶσα ἑορτὴ πεντηκονταετηρίδος Ἰωβιλαία.

### ΨΥΧΩΦΕΛΗ

Ἐὰν σὺς φίλος συνάψῃ φιλίαν μετὰ ἐχθρῶν σου, οὐκ ἔστι σοι πλεόν ὥς πρὶν φίλος.

Ὁ καλὸς ἰατρὸς πρέπει νὰ ἐπινοῇ, νὰ προνοῇ καὶ νὰ ὁδηγῇται ἐκ παρατηρήσεων προγενεστέων καὶ συγχρόνων, πῶποτε δὲ νὰ μιμῆται τυφλῶς τοὺς τῶν ξένων κλιμάτων.